

THEATERHUIS

Wat er aan vooraf ging

In het verleden is eerder gesproken over een cultureel Deelhuis, maar dat is nooit van de grond gekomen. Gelukkig voor Roosendaal en voor de gevestigde en nieuwe theatergroepen veranderen de tijden. De overheid die zich uit de publieke ruimte terugtrekt, de z.g. “participatie samenleving”, geeft naast de nodige negatieve gevolgen ook de uitdaging om daadwerkelijk van die ruimte gebruik te maken en in te nemen!

Toen de subsidie en de daarmee samenhangende procedure van gemeente Roosendaal en de ondersteuning via Kunstbalie wegviel zijn een aantal theatermensen, nieuwsgierig naar elkaar, in gesprek gegaan. De oprichting van P.L.A.K. (platform amateurkunsten) bracht veel enthousiasme teweeg onder de initiatiefnemers, waaronder met name Theaterwerkplaats Tiuri en Drie Maal Plankenkoorts.

Drie Maal Plankenkoorts (DMP) kwam letterlijk “in huis” waar ook Tiuri eerder was gehuisvest en eerder ook Stichting JONG! was aangeschoven. Het “huis” in het voormalige Essent-gebouw, een beeldvormend pand aan het Kadeplein van de hand van architect Jacques Hurks.

Gezamenlijke, discipline overstijgende projecten in het pand bevestigden de wens om elkaar beter te leren kennen. Vele gesprekken werden gevoerd met de participanten: Stichting JONG!, theatergroep Respect, docenten beeldende kunsten, DMP, Tiuri en PLAK. Een gezamenlijke theaterproductie van DMP en Tiuri in februari 2016 liet zien wat mogelijk was als je samen een pand deelt.

Om de focus op het gemeenschappelijke theater DNA te houden ontstond het begrip THEATERHUIS. Het Theaterhuis wil samenwerking tussen theatergroepen in één gebouw bevorderen: leren, repeteren, bouwen en presenteren zijn hierin de begrippen. In de gezamenlijkheid zijn overstijgende en/of gezamenlijke producties daar ook mogelijk. Een duidelijk meerwaarde.

Hiernaast zien we de ontwikkeling van een “Vestzaktheater” als een unieke mogelijkheid om in Roosendaal kleinere producties aan het publiek te presenteren, zonder dat deze verloren raakt in een grote(re) schouwburgzaal.

Met een schuine blik kijken we tevens naar Stichting Facilitair Bedrijf in Bergen op Zoom. Een voorbeeld voor een centraal loket voor het culturele en maatschappelijk veld in en om, in ons geval Roosendaal, dat de culturele en maatschappelijke initiatieven ondersteunt tegen lage kosten.

Het gebouw zelf, midden in het hart van “Stadsoevers” een gebied vol ontwikkelingen en ontwikkelaars, is rijp voor de door ons geschetste ontwikkeling. Waar in Eindhoven Strijp S met succes is ontwikkeld, in Tilburg het Stationskwartier veel creatief enthousiasme en energie oplevert, en nu ook VIA Breda vernieuwd leven wordt ingeblazen, waar wonen en cultuur samen opgaan, daar ligt voor Roosendaal ook een unieke kans.

Een centraal theaterhuis kan een aanjagende en centrale rol gaan spelen in de wijk met toekomst, en bovenmatig interessant, een combinatie en uitwisseling van cultuur – wonen

en zorg mogelijk maken. Wat een uitdaging!!! En wat een toegevoegde waarde voor het Roosendaals cultureel erfgoed.

Theaterhuis als platform voor samenwerking

Binnen de Roosendaalse gemeentegrens zijn er nogal wat groepen die zich met toneel / theater bezig houden. De ervaring uit een langer verleden leert dat er weinig “groep overstijgend” wordt gedaan. Vele leven op hun “eigen eiland” en er is mondjesmaat samenwerking. Een unieke en al langer bestaande vorm van samenwerking is Theater Op Locatie (TOL) waar drie groepen, te weten Roosendaals Toneel, De Roosendaalse Comedie en Onderling Kunstgenot uit Nispen om de twee jaar een productie realiseren. Ook afgelopen jaar is hier weer hard aan gewerkt en op 16, 17, 23 en 24 september 2017 waren de verschillende coproducties te bewonderen. De roep is er ook om die samenwerking te verbreden.

Want naast TOL als 1^e voorbeeld voor samenwerking (enthousiasmerend, maar ook bescheiden) vormt de samenwerking die momenteel Theaterwerkplaats Tiuri, DMP, Respect en PLAK binnen het Theaterhuis Roosendaal met elkaar zijn aangegaan een nieuwe dimensie om te komen tot een bredere en intrinsieke samenwerking.

Wanneer gewerkt kan worden vanuit een centrale plek is er meer samenwerking mogelijk. Er komt meer inzicht in elkaars mogelijkheden en vandaaruit kan ook beter gekeken worden naar samenwerking. Gebruik maken van elkaars mogelijkheden, uitwisselen van kennis en kunde.

Er zijn meer ontwikkelingen:

- Een nieuwe directeur van schouwburg de Kring heeft alle Theater-gebruikers van de Kring afgelopen juni uitgenodigd om te komen kennismaken en te onderzoeken waar samenwerking mogelijk is. Een fijn en natuurlijk moment om alle theatergroepen bij elkaar te zien en te spreken.
- Het door de gemeente mede geïnitieerde Cultuurvirus ondersteunt een ontwikkeling als het Theaterhuis: “Meer Delen, Meer Cultuur”
- Het Theaterhuis heeft de tijd en de mogelijkheden mee, als een steuntje in de rug: NU moet het dan ook gaan gebeuren!

De intentieverklaring die de besturen van de betrokken samenwerkende theatergroepen op vrijdag 3 november aanstaande zullen gaan tekenen vormen de bestuurlijke en daadwerkelijk bodem onder dit initiatief.

De praktijk nu en de mogelijkheden straks voor de theatergroepen

Er wordt nu vaak gerepeteerd in café zaaltjes of buurthuizen. Eerst moet er het nodige geslept en “verbouwd” worden voor je aan de slag kunt. Repeteren in een theatrale omgeving behoort niet of amper tot de mogelijkheden in Roosendaal. De schouwburg is daarvoor te duur en elders zijn er geen passende voorzieningen.

Speel je als amateur in de schouwberg dan is een dagdeel repetitie bij de huur inbegrepen. De praktijk leert echter dat hier weinig van terecht komt. Te veel tijd gaat op aan het opbouwen van decor en zetten van licht. Bovendien geven verenigingen vaak te kennen hun uitvoering vaker te willen spelen. Binnen de huidige setting is dit financieel niet mogelijk. Huur van zaal, licht, geluid voor langere periode is niet rendabel te bekostigen.

Binnen een kleinere omgeving ligt dit heel anders. Vier keer je voorstelling spelen voor 50 personen in een Vestzaktheater is veel fijner dan twee keer in een kleine zaal van de schouwburg die maar dan meer leeg dan vol lijkt. Spreiding van speeldata geeft overigens ook publiek meer keuzemogelijkheden.

Binnen een theaterhuis met studio's en een mogelijk Vestzaktheater in eigen beheer ontstaan veel meer mogelijkheden. Praktisch maar ook inhoudelijk: de mogelijkheid om bij elkaar binnen te lopen, elkaar te zien spelen bewerkstelligt een nieuwe en onverwachte samenhang. Meer uitvoerende (amateur) kunstenaars kunnen gebruik maken van dit podium. Met een overloop van te weinig bezoekers van professionele voorstellingen van de schouwburg de naar een klein theater zou ook voor uitvoerende en publiek een intiemere en enthousiastere sfeer kunnen ontstaan. Een vestzaktheater op een goed bereikbare plek draagt ook bij aan het verlagen van een drempel.

Onderwijs

Ook voor het onderwijs kan de ontwikkeling van het Theaterhuis een meerwaarde krijgen. Aan scholen kan de gelegenheid geboden worden om theaterprojecten in het Theaterhuis tot ontwikkeling en uitvoering te brengen. De beleving is veel echter en de interesse wordt veel meer geprikkeld dan met vele groepen verloren te zitten in een grote schouwburgzaal. Ook voor cultuureducatie projecten / dramalessen geeft het betere en meer mogelijkheden dan als deze verzorgd moeten worden in een klas of in een gymzaal.

We denken dan aan leerlingen van bijvoorbeeld de Appel, De Kameleon en straks het nieuwe De Sponder en de Fakkelt dat zij voor hun drama en/of cultuurlessen gebruik kunnen maken van het Theaterhuis. Daar waar al sprake is van samenwerking is het fijn een Theaterhuis te hebben zodat deze samenwerking verder gestimuleerd kan worden.

Op de huidige locatie is de nabijheid van het Kellebeek College ook gunstig om de verbinding te maken tussen onderwijs en cultuur op die vlakken waar nog geen uitvoering aan wordt gegeven.

Voor de Roosendaalse (culturele) samenleving

Uiteraard is een samenleving gebaat bij een bloeiend (cultureel) verenigingsleven. Cultuur heeft een samenbindende rol in die samenleving. En op een moment dat de overheid zich uit die samenleving, uit die buitenruimte terugtrekt is het appel daarop nog groter. Het (blijvend) huisvesten van een Theaterhuis in Roosendaal op de huidige locatie kan daarin bijdragen. Denk aan een verbetering van het culturele landschap in de wijk Westrand.

Stadsoevers krijgt volop aandacht en staat bol van nieuwe initiatieven. De graffiti loods, het Innovitapark, Sfeerstrand, Sfeerhaven waar professionals en amateurs elkaar kunnen ontmoeten. Het Theaterhuis past hier uitstekend in, waarin er niet alleen sprake is van een aanvulling maar van een uitwisseling tussen amateurveld en professionals.

Binnen het Theaterhuis kan ook plaats zijn voor een expositie, dans, muziek op kleinschalig niveau. Dat komt zowel het maatschappelijk en culturele veld ten goede, kan cultuurbeleving laagdrempelig maken voor alle Roosendalers zowel voor de goed- als de minder goedbedeelde medemens.